

Sygn. akt VIII Gz 246/16

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Budzyńska

Sędziowie: SO Natalia Pawłowska – Grzelczak

SO Agnieszka Górka (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2016 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa R. P.

przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 26 kwietnia 2016 r. w sprawie XI GNc 458/16 w przedmiocie kosztów postępowania (punkt 4)

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie.

Natalia Pawłowska – Grzelczak Anna Budzyńska Agnieszka Górka

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2016 r. w sprawie XI GNc 458/16 Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie w punkcie 1. uchylił nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym wydany w dniu 11 marca 2016 r. przez Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie w sprawie XI GNc 458/16; w punkcie 2. umorzył postępowanie; w punkcie 3. zwrócił powodowi kwotę 53,50 zł; a w punkcie 4. zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 1.217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, iż powód wystąpił z powództwem o zapłatę kwoty 2.125,56 zł, które to powództwo zostało nakazem zapłaty z dnia 11 marca 2016 r. uwzględnione w całości, jednakże dnia 13 kwietnia 2016 r. (przed jego uprawomocnieniem się) cofnął pozew w całości. Sąd I instancji stwierdził, że nie zachodziły w sprawie przesłanki niedopuszczalności cofnięcia pozwu z art. 204 § 4 k.p.c., a zatem powód skutecznie cofnął pozew. Wobec powyższego Sąd Rejonowy na podstawie art. 355 § 1 w zw. z art. 203 § 1 i 4 k.p.c. umorzył postępowanie po uprzednim uchyleniu nakazu zapłaty. Zgodnie z art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd Rejonowy z urzędu zwrócił powodowi połowę uiszczonej opłaty od pozwu, zaś na podstawie art. 203 § 3 k.p.c. zasądził – na wniosek pozwanej – od powoda koszty postępowania na jej rzecz w kwocie 1.217 zł, tj. obejmującej wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 1.200 zł stosownie do § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz w kwocie 17 zł z tytułu opłaty skarbowej od udzielenia pełnomocnictwa.

Powód złożył zażalenie na wskazane postanowienie zaskarżając je w części, tj. co do punktu 4. i wnosząc o jego zmianę poprzez nieobciążanie powoda kosztami procesu. Zaskarżonemu postanowieniu powód zarzucił naruszenie przepisów :

- art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. poprzez wydanie nakazu zapłaty w sprawie, w której Sąd winien działając z urzędu odrzucić pozew z uwagi na fakt, że o to samo roszczenie między tymi samymi stronami sprawa była już w toku;

- art. 102 k.p.c. poprzez zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kwoty 1.217 zł tytułem kosztów procesu w sytuacji, w której powód niezwłocznie po otrzymaniu nakazu zapłaty wydanego na podstawie powództwa o tej samej treści wniósł o uchylenie drugiego z orzeczeń wydanego w sposób nieprawidłowy, natomiast okoliczność związana z ostatecznym ponoszeniem kosztów procesu zostanie rozstrzygnięta po merytorycznym rozpoznaniu sprawy, w której nie uchylono nakazu w drugim procesie, co stanowi szczególnie uzasadniony wypadek uzasadniający nieobciążanie powoda kosztami procesu;

- art. 109 § 2 k.p.c. skutkujące niewłaściwym ustaleniem wysokości kosztów procesu poprzez uznanie przez Sąd, że niezbędny nakład pracy pełnomocnika pozwanej i podjęte przez niego czynności w sprawie uzasadniają przyznanie pozwanej kosztów zastępstwa, w sytuacji gdy jej pełnomocnik w drugiej, toczącej się sprawie, w tym samym przedmiocie złożył sprzeciw od nakazu zapłaty o tej samej treści zmieniając jedynie datę i sygnaturę.

Uzasadniając swoje stanowisko powód wskazał, iż jego pełnomocnik dwukrotnie wniósł pozew do Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie przeciwko pozwanej. Pierwsza sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą XI GNc 240/16, zaś drugi raz powód wniósł pozew dnia 29 lutego 2016 r. i zarejestrowany pod sygnaturą XI GNc 458/16. W konsekwencji w obu tych sprawach Sąd Rejonowy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, z których pierwszy został doręczony pełnomocnikowi powoda dnia 11 kwietnia 2016 r., a drugi – 4 kwietnia 2016 r. W związku z tym powód cofnął drugi wniesiony pozew w sprawie XI GNc 458/16. Wobec tego powód podnosił, iż Sąd Rejonowy winien był odrzucić drugi wniesiony przez niego pozew, a nadto winien na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpić od zasądzenia od niego kosztów. Wskazywał też, że w jego ocenie pełnomocnik strony pozwanej poniósł minimalne nakłady pracy w celu reprezentowania swojego mocodawcy.

Sąd zważył, co następuje:

Zażalenie powoda zasługiwało na uwzględnienie.

Niezasadny okazał się wprawdzie zarzut naruszenia przepisu art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. stanowiącego podstawę odrzucenia pozwu w przypadku, gdy sprawa o to samo roszczenie jest w toku. Stan zawisłości sporu oceniać bowiem należy z chwili wniesienia pozwu w niniejszej sprawie, tj. w dniu 29 lutego 2016 r. Nie ulega wątpliwości, że w tym czasie nie był jeszcze doręczony pozew w sprawie XI GNc 240/16, skoro dopiero w dniu 10 marca 2016 r. wydano w niej nakaz zapłaty. Tym samym nie można uznać, że sprawa XI GNc 240/16 była w toku, skoro stan ten powstaje dopiero z chwilą doręczenia pozwu.

Zauważyć też trzeba, że Sąd Rejonowy orzekając o kosztach postępowania zasądził od powoda na rzecz pozwanej koszty wynagrodzenia radcy prawnego w wysokości stawki minimalnej przewidzianej w § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2016 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, a nadto koszt opłaty skarbowej od udzielenia jednego pełnomocnictwa. Nietrafny więc był zarzut naruszenia przepisu art. 109 § 2 k.p.c.

W omawianej sprawie zastosowanie miał przepis art. 203 § 3 zd. 1 k.p.c., który stanowi, że w razie cofnięcia pozwu poza rozprawą przewodniczący odwołuje wyznaczoną rozprawę i o cofnięciu zawiadamia pozwanego, który może w terminie dwutygodniowym złożyć sądowi wniosek o przyznanie kosztów.

Wprawdzie pozwany wniósł o zasądzenie kosztów w sprzeciwie od nakazu zapłaty, niemniej w chwili złożenia sprzeciwu w dniu 21 kwietnia 2016 r. nieznanym mu był jeszcze fakt cofnięcia pozwu przez powoda. Odpis pisma powoda z dnia 12 kwietnia 2016 r. zawierający oświadczenie o cofnięciu pozwu nie został doręczony pozwanemu; o

cofnięciu pozwu pozwany został w istocie zawiadomiony wskutek doręczenia mu odpisu zaskarżonego postanowienia. Po powzięciu informacji o cofnięciu pozwu pozwany nie zgłaszał wniosku o zasądzenie kosztów procesu. Przepis art. 203 § 3 zd. 1 k.p.c. stanowi zaś *lex specialis* wobec przepisu art. 109 § k.p.c. Podkreślenia wymaga, że wskutek cofnięcia pozwu dochodzi do powstania nowej sytuacji procesowej, co nie jest obojętne dla stanowiska pozwanego co do żądania kosztów procesu, tym bardziej jeśli weźmie się pod uwagę, iż wniesienie pozwu w rozpoznawanej sprawie było wynikiem omyłki. W konsekwencji uznać trzeba, że nie ziściły się przesłanki przewidziane w art. 203 § 3 zd. 1 k.p.c. pozwalające na zasądzenie od powoda kosztów procesu.

W tej sytuacji wtórne znaczenie miał podniesiony w zażaleniu zarzut naruszenia przepisu art. 102 k.p.c. Ubocznie zatem tylko wskazać należy, iż w ocenie Sądu Okręgowego nie ma przeszkód do zastosowania w sprawie, w której powód cofnął pozew, przepisu art. 102 k.p.c., który pozwala w wypadkach szczególnie uzasadnionych na zasądzenie od strony przegrywającej tylko części kosztów albo nie obciążania jej w ogóle kosztami. Zarówno okoliczności, w jakich doszło do złożenia pozwu o identycznej treści, jak już uprzednio wniesiony, jak i nakład pracy pełnomocnika pozwanego, związany ze złożeniem sprzeciwu tej samej treści w sprawie wszczętej wcześniej, przemawiają za odstąpieniem od obciążania powoda kosztami procesu.

W związku z powyższym, na podstawie art. 386 §1 w zw. z art. 397 § 2 zdanie pierwsze k.p.c., orzeczono jak na wstępie.

Natalia Pawłowska – Grzelczak Anna Budzyńska Agnieszka Górka

(...)

S., (...)

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)